

عنوان مقاله:

دوگانه های واژگانی در شاهنامه فردوسی و کاربرد آن در آموزش زبان فارسی

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 13، شماره 39 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

صالحه غضنفری مقدم - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فردوسی مشهد

محمدجعفر یاحقی - دکترای تخصصی زبان و ادبیات فارسی، استاد گروه زبان و ادبیات فارسی، هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

رضا پیش قدم - دکترای تخصصی زبان و ادبیات انگلیسی، استاد گروه زبان و ادبیات انگلیسی، هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

شیمای ابراهیمی - دکترای تخصصی زبان شناسی، استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

اهمیت آموزش زبان، زمینه ساز پژوهش های گوناگونی بوده است و در این زمینه، رویکردهایی پیشنهاد شده است از جمله کاربری ادبیات در آموزش زبان. بیشتر این پژوهش ها، در پیوند با درن مایه فرهنگی و بهره گیری مستقیم از متن های ادبی یا بازنویسی آن بوده اند؛ اما آن چه هدف این جستار است الگوبذیری از چهارچوب زبانی این متون، برای تولید محتوای آموزشی است. اینکه کدام متن ادبی الگوی مناسبی برای آموزش زبان ارائه می کند؛ و چه ویژگی دارد که فرایند یادگیری را آسان می کند، مسئله این پژوهش است. اصالت متن و داشتن زبان قابل فهم، از نخستین ویژگی هایی است که پژوهشگران این حوزه برای یک متن آموزشی بر شمرده اند. بر این مبنا، شاهنامه فردوسی به عنوان یک متن گهربار و ارزشمند که نقشی موثر در پاسداری از زبان فارسی داشته و در مقایسه با دیگر متن ها پیشگام بوده و زبانی زنده دارد، مرجع این پژوهش قرار گرفت. به نظر می رسد بررسی روابط واژگانی شاهنامه، بتواند الگوی مناسبی در تدوین محتوا و آموزش زبان فارسی به دست دهد. بررسی توصیفی- تحلیلی روابط واژگانی در نمونه آماری نشان داد نزدیک به 40% واژگان دارای پیوندهای دوتایی اند که نیمی از آن ها، خارج از تعریف هم آیندها قرار می گیرند، از این رو، پاره گفته «دوگانه های واژگانی» پیشنهاد می شود. این روابط واژگانی، به صورت ناخودآگاه، با فعال کردن دانش پیشین واژگانی و دایره المعارفی، مخاطب را در درک متن یاری می نماید. یافته های آموزش زبان، بر پایه دوگانه های واژگانی و به کارگیری آن در یادگیری واژه و درک مطلب نیز نشان داد تفاوت معناداری مابین عملکرد دو گروه آزمایش و کنترل وجود دارد. همچنین این یافته ها تایید می کند کاربری دوگانه های واژگانی در افزایش میزان یادگیری زبان آموزان موثر است

کلمات کلیدی:

دوگانه های واژگانی، شاهنامه فردوسی، آموزش زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1245274>

